

Història del Pessebre Vivent de Linyola.

El nostre Pessebre Vivent, neix pels vols del Nadal de l'any 1999, de la mà de l'agrupament escolta i guia Mascançà, el cau de Linyola. Va ser un projecte de la branca de caravel·les i els seus caps. En aquells moments la branca era formada per 4 noies d'entre 14 i 16, la Maria, la Meri, la Maria Rosa i l'Aida, acompanyades per un cap fix, el Ramon Maria i un altre de suport, el Xavier.

La primera representació es va realitzar, la nit del 26 de desembre, sortint de la missa del Gall, aprofitant els baixos i l'entrada del vell col·legi de les monges, situat just darrera de l'església del poble. S'hi va escenificar un quadre, el del naixement amb els pastors fent l'adoració. Tots els figurants eren els nois i noies de diferents branques de l'agrupament i diferents caps.

La segona edició, aprofitant el mateix escenari, el nombre de quadres es va ampliar fins a quatre, agafant part dels exteriors del col·legi.

A la tercera edició, començaven a prendre protagonisme escenes d'oficis tradicionals i artesanals juntament amb les escenes bíbliques i vam començar a utilitzar els palots de fruita com a element de suport per construir diferents escenes. Les representacions es van ampliar a dos dies i va integrar com a figurants diferents pares i mares de l'agrupament. La tercera edició va finalitzar amb una cinquantena de figurants i prop de 500 visitants, algun de foraster. També va ser l'any que van perfilar-se diferents comissions per dur a terme tasques específiques, com la de confecció de vestits, control de materials i objectes i muntatge escènic i figurants.

Durant la quarta edició, ens va prohibir utilitzar els baixos del col·legi per raons de seguretat, ja que l'edifici començava a amenaçar ruïna. Va ser l'any que el pessebre es va obrir a la participació de tot el poble. El muntatge escènic havia pres força protagonisme, ja era necessari prop de deu dies de feina per enllestir la trentena de quadres, construïts a l'exterior, tot aprofitant els carrers del voltant de l'església. Vam buscar persones activistes amb la vida cultural del poble, referents sobretot per la seva reconeguda tasca d'engalanar els carrers per la festa major, que en aquells moments tenia un ressò important per tota comarca. També vam integrar persones vinculades amb els móns de les arts plàstiques, tant per la decoració de les escenes com per l'edició de cartells propagandístics. El pessebre prenia així protagonisme propi. Per poder continuar sumant col·laboracions i sensibilitats externes a l'agrupament, fent possible la participació activa en les diferents comissions, feia falta tenir uns òrgans de decisió pròpia, a l'hora que permetessin descarregar responsabilitats al propi cau de Linyola i aquest es pogués centrar més en la tasca educadora en el lleure.

Per aquest motiu es va decidir crear l'associació del Pessebre Vivent de Linyola. Legalment constituïda a finals de l'any 2004, l'associació ja prenia protagonisme durant la cinquena edició. Va ser l'any que van estructurar-se les comissions de treball que encara continuen vigents avui. Comissions com; Comissió coordinadora, la de muntatge escènic, la de vestits i figurants, la de control d'objectes, de difusió publicitària, la d'il·luminació i so, la d'intendència i serveis.

El col·legi de les monges, va ser enderrocat aquell any. Quedava un gran pati erm, que el bisbat ens va cedir per fer-hi part de les escenes.

El pessebre de Linyola començava a tenir renom a fora vila, havíem creat inconscientment un model propi, condicionat per les limitacions d'espai i característiques de l'entorn. Talment un pessebre de taula fet realitat. L'itinerari recorria un espai amb concentració d'escenes, sense espais vuits entre mig, amb disseny gairebé laberíntic, on els visitants es sentien immersos en aquell petit món imaginari. Conscientment s'adopta un estil de representació, prenen com a model de referència el Pessebre de Sant Guim de la Plana, basat plenament en els oficis antics.

Des dels inicis, adoptem el sistema de figuració estàtica, es a dir, els personatges romanen immòbils durant el temps que duren les diferents sessions. Aquesta característica representativa continua vigent avui amb algun petit matis. Com a nota curiosa volem esmentar que tots els pessebres vivents que es representen a les terres de Lleida, tenen com a denominador comú la figuració estàtica, com a excepció de la resta de pessebres de la resta de Catalunya, que fan figuració mòbil o teatral.

Durant aquest any el Pessebre Vivent de Linyola, rep el reconeixement personal i per escrit, del Papa Juan Pau II, mesos abans de morir. Recordar que a part de Catalunya, es celebren pessebres vivents a Espanya, França, Itàlia, Grècia i algun país sud-americà. A Andorra també se n'havia fet i són contats els pobles que han rebut fins ara aquest tipus de reconeixement.

A partir de la cinquena edició, la tasca del pessebre es diversifica també fora de les dades nadalenques. Amb voluntat de dissenyar quadres amb fidelitat històrica, s'inicia una tasca de recerca documental, de patrimoni material i immaterial. Compra d'edicions de caràcter etnogràfic, adquisició i reproduccions d'estris, objectes i aparells utilitzats en oficis artesanals, visites a museus de temàtica etnogràfica de qualsevol indret de la geografia catalana i externa, entrevistes amb persones que han dedicat la seva vida a diferents disciplines i reconegudes moltes com a mestres artesans.

La sisena edició marca un punt d'inflexió significat. El pessebre de Linyola es reconegut per prendre part de la Coordinadora de Pessebres Vivents de Catalunya, juntament amb 27 pobles més d'arreu del principat. En aquells moments, pobles amb solvència pessebrística de Lleida com, Sant Guim de la Plana, Rocafort de Vallbona, Sant Martí de Maldà i Camarasa ja n'eren membres.

Sorgeix la iniciativa del càsting de culs per escollir la figura del caganer. Aquesta efemèride serveix com a revulsiu propagandístic excepcional. L'èxit de la iniciativa i el ressò mediàtic creat, sobrepassa de llarg les pròpies expectatives. Més de trenta entrevistes concedides en ràdios catalanes i espanyoles, reportatges en directe per les televisions de Lleida, TV3 i Televisió Espanyola. La resta de televisions estatals també fan comentaris de l'anècdota. Centenars de comentaris generats en diferents portals d'Internet i fins i tot ressò internacional. Ens consta que una televisió alemanya, una de francesa i una d'australiana van treure imatges del càsting de culs filmat per TV3.

Vam assolir la xifra rècord de més de 6500 visitants, durant els cinc dies de representació, encara en vigor fins a dia d'avui. Aquell any, Linyola va ser el pessebre més visitat de les terres de Lleida i amb diferència. El segon més visitat aquell any, va ser Sant Guim de la Plana, amb 4000 entrades.

Per la sisena edició, va fer falta un mes seguit de treballs, prop de 4000 hores de feina, majoritàriament per montar les més de seixanta escenes que ja envoltaven tota l'església. Més de 300 persones involucrades, participant en una o varies comissions. El nombre de figurants va superar els 130.

A part de la representació del pessebre, es van programar exposicions paral·leles, una de fotografia de ramats transhumants, cedida per l'Ecomuseu de les Valls d'Aneu, i una altra d'una col·lecció particular de més de mil figuretes de caganers.

També va ser l'any del famós tsunami que va causar estralls en diferents indrets asiàtics i per aquest motiu, la recaptació integral d'una jornada del pessebre, més de 1600 euros, es van donar al fons de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, perquè els fes arribar a la zona afectada. Cal fer esment que l'entrada al pessebre de Linyola sempre ha estat gratuïta, a excepció de l'última edició, recaptant la voluntat dels visitants a la sortida. El desmuntatge de les escenes començava a esdevenir la part més feixuga de totes. Tots els escenaris es muntaven íntegrament als exteriors, aprofitant els carrers perimetrals a l'església. Tot s'havia de desmuntar. Algú va començar a comparar el nostre pessebre amb les falles de València.

El setè any va representar l'esforç de dedicació màxim que fins hem fet per fer possible les diferents edicions.

Un mes i mig de treballs, prop de 8000 hores de treballs, 6000 pel muntatge i 2000 pel desmuntatge. Per la construcció de les 73 escenes es va utilitzar més de 900 palots de fruita com a base constructiva, més de 35000 claus per lligar les més de 300 bigues de fusta i 2000 llatges de les diferents estructures. Es va necessitar 250 bales de palla per fer els teulats, es van usar més de 2 quilometres de tela rústica per folrar les parets i 1200 objectes propis i/o cedits per decorar les escenes.

Una de les escenes es va dissenyar tot fent un petit reconeixement pel vincle etimològic del nom del poble, amb la desapareguda indústria del lli i l'ús d'aquest com a matèria prima d'una antiga activitat tèxtil.

Durant la setena edició també es va programar activitats paral·leles. Un curs de genealogia impartit per la SCGHSVN, una exposició de cistelleria del fons de l'associació de Cistellers de Catalunya i la recuperació de l'antic molí de l'oli del poble, situat al zona del castell, com a espai d'exposicions temporals.

Seguint la iniciativa de l'any anterior, es va destinar la recaptació d'una jornada, per ajudar a finançar l'entitat local de Càritas.

Diferents motius van afectar la vuitena edició, que finalment no va poder representar-se el Nadal 06-07.

Per una part, l'amenaça de construir un bloc de pisos al solar de les monges, propietat del bisbat i promogut pel mateix bisbat, on s'hi representava bona part de les escenes i per l'altra el perill d'esgotament de la voluntat de diferents persones que participaven en la construcció de les escenes, si el model continuava essent tant exigent en temps de dedicació. Tot plegat va generar un debat intern per trobar una solució a la continuïtat del pessebre. L'opció que semblava més encertada era la de poder adquirir uns terrenys propis per poder-hi replantejar uns escenaris nous i que poguessin ser fixes, reutilitzables i ampliables any rere any, sense haver d'estar condicionada la seva construcció per la temporalitat, per l'afectació als veïns i per l'ocupació de carrers durant dos o tres mesos a l'any.